

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

Februar 2021

Številka dokumenta: 30-1/2021/2

Upoštevani so podatki, ki so bili na voljo do vključno 3. 2. 2021.

Ključni poudarki¹

- Primanjkljaj državnega proračuna je po začasnih podatkih januarja 2021 znašal 434 mio EUR, brez učinka COVID ukrepov bi imel državni proračun rahel presežek (36 mio EUR).
- Prihodki so bili januarja za 1,9 % nižji kot v enakem mesecu lani, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v višini 8 mio EUR pa so bili nižji za 1,0 %.
- Odhodki so bili januarja za 48,0 % višji kot v enakem mesecu lani, med drugim je izstopala visoka rast skupnih stroškov dela, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v višini 463 mio EUR pa so bili odhodki nižji za 3,8 %.
- Mesečni obseg COVID ukrepov z neposrednim učinkom na saldo državnega proračuna je januarja znašal 472 mio EUR. Januarski odhodki v ta namen predstavljajo več kot polovico s proračunom predvidenih COVID odhodkov za celotno leto 2021. Skupni neposredni učinek teh ukrepov od marca 2020 tako znaša 2.896 mio EUR, skupni obseg z upoštevanjem še potencialnega učinka iz naslova poroštev, likvidnostnih kreditov in odlogov plačil kreditnih obveznosti pa 3.414 mio EUR.²
- V tokratni publikaciji smo pripravili tudi pregled števila prejemnikov posameznih COVID ukrepov od začetka izvajanja ukrepov marca lani. V drugem valu epidemije je bil po razpoložljivih podatkih v ukrepe za ohranjanje delovnih mest vključen precej manjši delež delovno aktivnih kot spomladi lani.
- Ob nadaljnjem naraščanju javnofinančnih stroškov COVID ukrepov Fiskalni svet poziva nosilce ekonomske politike, naj enkratne ukrepe dejansko usmerijo v omilitev neposrednih posledic epidemije. Pojavlja se namreč dvom v upravičenost nekaterih izplačil dodatkov zaposlenim. Ob nadaljnji širitvi skupin prebivalstva, ki prejemaajo solidarnostne dodatke poudarjamo, da je strukturne težave nujno naslavljati s preišljenimi sistemskimi spremembami in ne z enkratnimi rešitvami. Povečevanje porabe, ki ni neposredno povezana z epidemijo, namreč tudi zmanjšuje manevrski prostor za ustrezno naravnano fiskalno politiko po koncu epidemije.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna in COVID ukrepov objavjal v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Poleg Ministrstva za finance se želimo za sodelovanje in posredovanje podatkov zahvaliti tudi FURS, ZRSZ, SID banki in Slovenskemu podjetniškemu skladu (SPS).

² Gre za ukrepe v pristojnosti SID banke in SPS. Podatki za poročstva so razpoložljivi do 31. 12. 2020, podatki o likvidnostnih kreditih in odlogu plačila kreditnih obveznosti v okviru ukrepov SID banke pa do 15. 1. 2021.

Državni proračun – januar 2021³

- Januarski **primanjkljaj državnega proračuna** v višini 434 mio EUR predstavlja 15,8 % s proračunom predvidenega primanjkljaja za celo leto 2021.
- **Prihodki** so januarja znašali 888 mio EUR in so bili medletno nižji za 1,9 %. Neposredni učinek COVID ukrepov je bil zanemarljiv (8 mio EUR) in ni pomembneje vplival na medletno rast.
- Prihodki od DDV in trošarin so bili zaradi negativnega vpliva omejevalnih ukrepov na potrošnjo medletno nižji za okoli petino, prihodki od davka na dohodek pravnih oseb pa za dobro desetino. Med pomembnejšimi kategorijami davčnih prihodkov so bili tako medletno višji le prihodki od dohodnine, in sicer za okoli 30 %, kar gre pripisati predvsem terminskim razlikam glede vplačil in vračil.
- Padec davčnih prihodkov so ublažili predvsem nedavčni prihodki, ki so se glede na januar lani več kot podvojili, in prihodki iz EU sredstev, ki so bili dvakrat tolikšni kot januarja lani.
- **Odhodki** so bili januarja za skoraj polovico (48 %) višji kot v enakem mesecu lani, kar je bilo izključno posledica neposrednega učinka COVID ukrepov, ki je znašal 463 mio EUR. Brez tega učinka bi bili namreč odhodki medletno nižji za 3,8 %.
- Skupna rast je bila v največji meri posledica skoraj dvakrat višjega obsega transferjev posameznikom in gospodinjstvom kot januarja lani. Brez upoštevanja učinka COVID ukrepov je bila rast skromna in nižja kot v celotnem letu 2020.

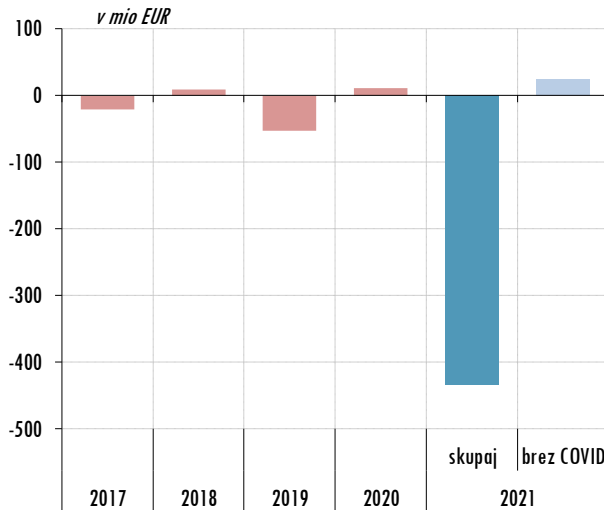
Tabela 1: Državni proračun

	januar				februar-december							
	2020	2021	sprememba		2020	2021*	sprememba		2020	2021	sprememba	
			2021 na 2020				2021 na 2020				2021 na 2020	
			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %
Prihodki	905	888	-17	-1,9	8.173	9.834	1.661	20,3	9.078	10.722	1.644	18,1
DDV	438	340	-98	-22,3	3.090	3.502	412	13,3	3.528	3.843	315	8,9
Trošarine	135	111	-25	-18,1	1.179	1.352	173	14,7	1.314	1.463	148	11,3
Dohodnina	111	144	32	29,1	1.053	1.144	92	8,7	1.164	1.288	124	10,7
DDPO	69	59	-9	-13,7	704	897	193	27,4	773	957	184	23,8
EU sredstva	27	55	28	100,4	697	1.576	879	126,0	725	1.631	906	125,1
Nedavčni	29	92	62	212,1	642	476	-166	-25,8	672	568	-104	-15,4
Drugi prihodki	94	86	-8	-8,0	808	886	79	9,7	902	973	71	7,9
ODHODKI	893	1.322	429	48,0	11.672	12.147	475	4,1	12.565	13.469	904	7,2
Stroški dela skupaj	258	379	120	46,5	3.190	3.216	26	0,8	3.448	3.595	146	4,2
Transferi posameznikom in gospod.	127	377	251	197,9	1.840	1.263	-578	-31,4	1.967	1.640	-327	-16,6
Izdatki za blago in storitve	74	72	-2	-3,0	1.235	1.196	-39	-3,2	1.309	1.268	-41	-3,2
Investicije	22	28	7	31,2	890	1.946	1.056	118,7	911	1.974	1.063	116,6
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	74	95	21	28,6	1.330	1.656	326	24,5	1.403	1.750	347	24,7
Subvencije	81	166	85	105,8	1.317	495	-822	-62,4	1.398	661	-737	-52,7
Obresti	153	82	-71	-46,3	619	680	61	9,9	772	762	-9	-1,2
Plačila sredstev v Proračun EU	77	69	-8	-10,4	449	496	47	10,5	526	565	39	7,4
Drugi odhodki	29	54	26	90,2	802	1.199	398	49,6	830	1.254	424	51,0
Saldo	11	-434	-446		-3.499	-2.312	1.187		-3.488	-2.747	741	

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Sprememba proračuna 2021 (okt. 20)

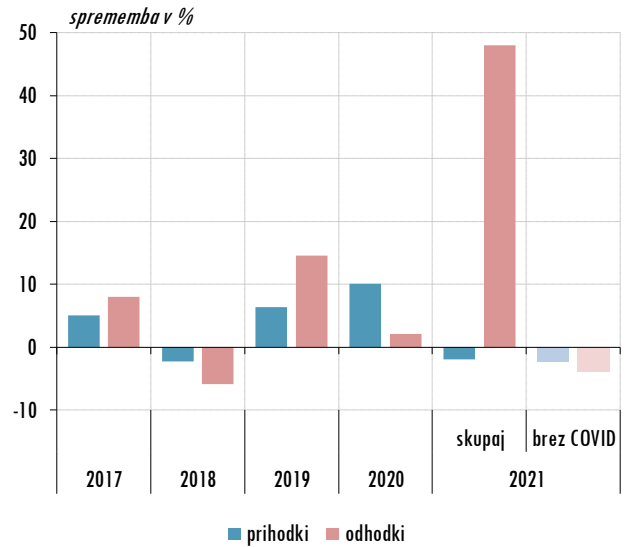
³ Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

Slika 1: Saldo državnega proračuna - januar

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Prihodki in odhodki državnega proračuna - januar

Vir: MF, preračuni FS.

Tabela 2: Učinek COVID ukrepov na realizacijo državnega proračuna

	jan.21		brez COVID	
	v mio EUR		medletna sprememba	
	COVID	brez COVID	v mio EUR	v %
Prihodki	-8	895	-9	-1,0
DDV	-8	349	-89	-20,4
Trošarine	7	104	-31	-23,1
Dohodnina	-2	145	34	30,5
DDPO	1	59	-10	-14,4
EU sredstva ¹	1	54	26	95,5
Nedavčni	0	92	62	212,1
Drugi prihodki	-6	93	-1	-1,3
ODHODKI	463	859	-34	-3,8
Stroški dela skupaj	102	276	18	7,0
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	248	129	3	2,2
Izdatki za blago in storitve	11	60	-14	-18,6
Investicije	0	28	6	30,0
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	0	95	21	28,6
Subvencije	88	78	-2	-2,9
Obresti		82	-71	-46,3
Plačila sredstev v Proračun EU		69	-8	-10,4
Drugi odhodki	13	41	12	43,7
Saldo	-470	36	25	

Vir: MF, FURS, ocena in preračuni FS. Opomba: ¹Prihodke iz EU sredstev za financiranje COVID odhodkov pri vplivu na saldo nevtraliziramo, tako da jih smatramo kot večje prihodke iz EU sredstev.

- Skupni stroški dela, ki vključujejo tudi transferje v javne zavode za ta namen, so bili medletno višji skoraj za 50 %. Brez upoštevanja učinka COVID ukrepov bi bila medletna rast 7-odstotna in tako nekoliko višja kot v celotnem lanskem letu.
- K skupni rasti so pomembno prispevali še medletno za okoli enkrat višji odhodki za subvencije, ki pa so bili ob izločitvi učinka COVID ukrepov nižji kot januarja lani.
- Za okoli 30 % so bili medletno višji odhodki za transfere v sklade socialnega zavarovanja in za investicije.
- Skupno rast odhodkov so tako v pomembni meri omilili le odhodki za obresti, ki so bili medletno za skoraj polovico nižji, za okoli desetino pa so bila nižja tudi plačila v proračun EU.

Realizacija COVID ukrepov – januar 2021

- Neposredni učinek COVID ukrepov na saldo državnega proračuna je januarja znašal 470 mio EUR, kar je drugi najvišji mesečni obseg po juniju lani. Glavnina učinka je na strani odhodkov, in sicer 463 mio EUR, kar predstavlja 55 % s proračunom predvidenih COVID odhodkov za celotno leto 2021 (843 mio EUR).
- Glavnino januarskih COVID odhodkov predstavlja **povračilo fiksnih stroškov** po 109. členu ZIUOPDVE (PKP6), in sicer 160 mio EUR. Ocenjujemo, da se bo mesečni obseg tega ukrepa v prihodnje zmanjšal, saj je tokratno izplačilo zajemalo celotno obdobje od začetka veljavnosti ukrepa oziroma od 1. oktobra 2020.

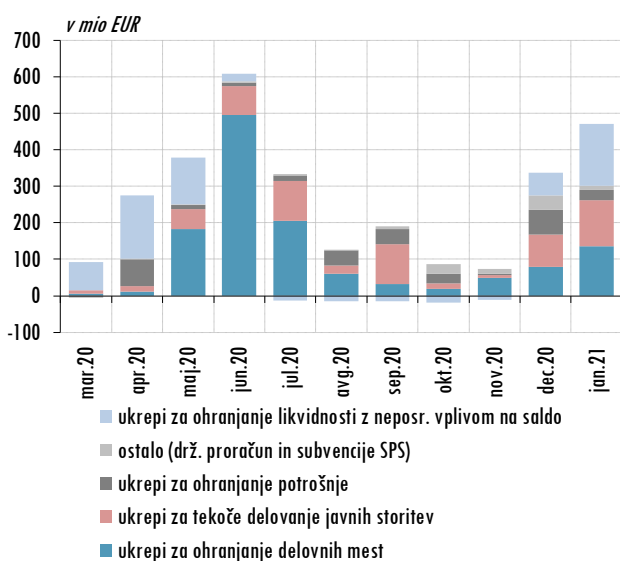
Tabela 3: Pregled realizacije COVID ukrepov (v mio EUR)

	realizacija 2020	januar 2021	realizacija SKUPAJ
COVID ukrepi - SKUPAJ	2.931	473	3.414
COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo sektorja država - SKUPAJ	2.424	472	2.896
Ukrepi za ohranjanje delovnih mest	1.143	136	1.279
Nadomestilo za zaposlene na čakanju na delo	334	88	421
Plačilo socialnih prispevkov za zaposlene na čakanju	124	0	124
Delno subvencioniranje skrajšanega delovnega časa	36	0	36
Plačilo prispevkov za PLZ zaposlenim, ki so delali	435	1	436
Temeljni dohodek in soc. prispevki s.p. in ostali upravičenci	196	48	244
Bolniška nadomestila za zaposlene krije v celoti ZZS	19	0	19
Ukrepi za tekoče delovanje javnih storitev	508	125	634
Dodatki zaposlenim	207	106	313
Obvladovanje epidemije MGRT (zaščitna oprema ipd.)	122	11	134
Ukrepi na področju vzgoje, izobraževanja, športa in kulture	29	8	37
Povračilo izpada opravljanja zdravstvene dej. vklj. s koncesionariji	105	0	105
Zagotavljanje sredstev ZZS	45	0	45
Ukrepi za ohranjanje potrošnje in socialnega položaja	291	28	320
Izplačila turističnih bonov	128	0	128
Solidarnostni dodatki različnim skupinam	163	28	192
Ostali odhodki	92	13	105
Ukrepi za ohranjanje likvidnosti	905	170	1.076
Odlogi in obročna plačila davkov	219	9	228
Neobračunane in neplačane akontacije davčnih obveznosti	171	0	171
Povračilo fiksnih stroškov	0	160	160
Poroštva ¹	193	0	193
SPS	79	0	79
ZIUZEOP (SID banka)	69	0	69
ZDLGPE (SID banka)	45	0	45
Likvidnostni krediti	303	2	305
SPS ¹	55	0	55
SID banka ²	249	2	251
Odlog plačila kreditnih obveznosti - SID banka ²	19	-1	19

Vir: MF, FURS, SID banka, SPS, preračuni FS. Opombe: ¹ podatki do konca decembra 2020. ² podatki do 15.1.2021.

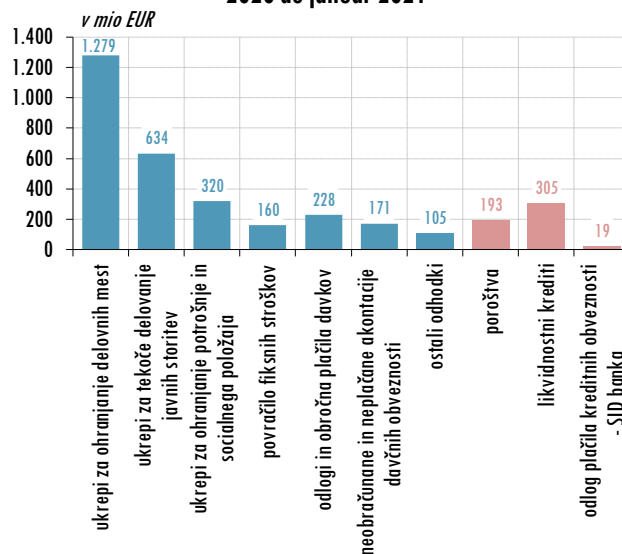
- Izplačila dodatkov zaposlenim** po 123. členu ZIUOPDVE (PKP6) so januarja znašala 106 mio EUR, skupaj od začetka epidemije pa vsi dodatki zaposlenim znašajo 313 mio EUR. Glavnina dodatkov je bila do sedaj izplačana v zdravstvu (okoli 140 mio EUR), okoli 85 mio EUR na ravni občin, okoli 40 mio EUR je bilo izplačanih v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in okoli 35 mio EUR na ravni državne uprave. Pri izplačilih dodatkov različnim skupinam zaposlenih se pojavlja dvom v upravičenost nekaterih izplačil, ki so bila očitno izvedena stihijsko in nekoordinirano, zato pozivamo vlado, da sprejme ustrezne ukrepe za bolj učinkovito usmerjenost izplačil dodatkov na vseh ravneh.
- Odhodki državnega proračuna za **nadomestila za zaposlene na čakanju na delo** so januarja znašali 88 mio EUR, kar je drugi največji mesečni obseg po juniju lani. Pri tem opozarjamo, da izplačila iz državnega proračuna niso časovno skladna z dejanskim mesecem upravičenosti do ukrepa, saj prihaja do zamikov.
- Odhodki za **temeljni dohodek** samozaposlenim in ostalim upravičencem so januarja znašali 48 mio EUR. Tudi pri tem ukrepu odhodki državnega proračuna niso časovno povsem usklajeni z dejanskim mesecem upravičenosti do ukrepa.
- Za **enkratne solidarnostne dodatke** različnim skupinam prebivalstva, kot izhaja iz ZIUPOP DVE (PKP7), je bilo januarja izplačanih 28 mio EUR, sredstva za dodatek upokojevcem v višini 68 mio EUR, ki je bil dejansko izplačan januarja, pa so bila knjižena kot odhodek državnega proračuna že decembra. Končni znesek bo še višji, saj bodo nekateri dodatki izplačani v prihodnjih mesecih, s sprejetim PKP8 pa se znova širi nabor skupin, ki bodo upravičene do enkratnih dodatkov. Skupni obseg vseh enkratnih solidarnostnih dodatkov od začetka epidemije marca lani znaša 192 mio EUR. Pri tem Fiskalni svet poziva nosilce ekonomske politike, da zatečenih strukturnih težav določenih skupin prebivalstva ob začasnem šoku ne gre reševati z enkratnimi linearnimi transferji, ampak s preišljenimi sistemskimi rešitvami. V kolikor naj bi bili ti dodatki namenjeni krepitvi potrošnje, pa po naši oceni niso najbolj učinkoviti v razmerah, ko je zaradi omejitvenih ukrepov za zajezitev epidemije ponudba omejena. Slednje potrjujejo tudi podatki o povečanih

Slika 3: COVID ukrepi z neposrednim učinkom na saldo

Vir: MF, FURS, preračuni FS.

Slika 4: COVID ukrepi po vsebinskih področjih v obdobju marec 2020 do januar 2021

Vir: MF, FURS, SID, SPS, preračuni FS.

vlogah prebivalstva na bankah in visoka stopnja varčevanja gospodinjestev. S tega vidika bi bili tovrstni ukrepi učinkoviti kvečjemu po koncu epidemije.

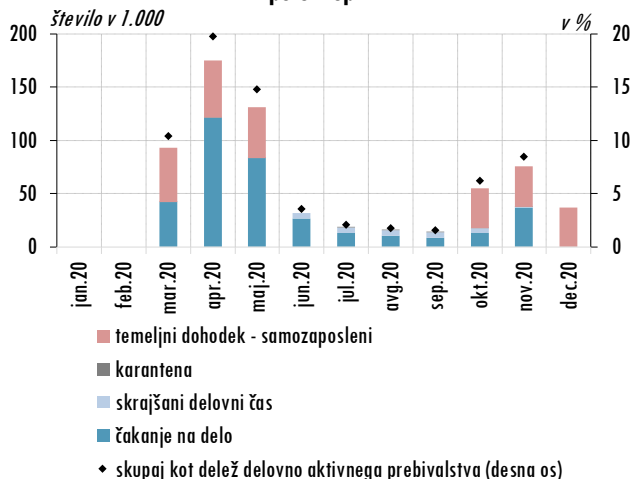
- Zaradi časovnih zamikov pri izplačilih že uveljavljenih ukrepov in ob podaljšanju ter sprejemanju novih ukrepov se bo javnofinančni strošek COVID ukrepov še povečeval. Januarja je bilo odobrenih za 46 mio EUR kriznega dodatka po 85. členu ZIUPOPVE, ki še ni bil izplačan, ob tem pa se s PKP8 širi nabor potencialnih upravičencev do tega dodatka. Do zamika prihaja zaradi z zakonom pogojenih dolgotrajnih postopkov pri izplačilih nadomestila za karanteno in višjo silo. ZRSZ je namreč do 12. 1. 2021 izplačal nadomestilo manj kot 3.000 zaposlenim na osnovi okoli 1.500 vlog delodajalcev. Do 18. 1. 2021 pa je zavod prejel okoli 57 tisoč vlog za okoli 120 tisoč zaposlenih. Ob pričakovanem nadaljnjem povečanju javnofinančnega stroška COVID ukrepov tako znova pozivamo k transparentnosti pri uvajanju teh ukrepov, ki naj bodo preprosti in usmerjeni v omilitev dejanskih posledic epidemije. Ob neučinkoviti in ne v zadostni meri usmerjeni porabi se namreč tudi zmanjšuje manevrski prostor fiskalne politike za ukrepanje po koncu epidemije.
- Podatki o **prejemnikih izplačil** na osnovi ukrepov za ohranjanje delovnih mest (čakanje, skrajšani delovni čas, karantena in višja sila) do vključno 12. 1. 2021 kažejo, da je bil delež zaposlenih, vključenih v ukrepe vsaj v začetku drugega vala epidemije precej manjši kot spomladi. Aprila in maja lani je bila namreč v ukrepe vključena okoli petina zaposlenih, po do sedaj razpoložljivih podatkih pa oktobra in novembra le nekaj nad 5 %. Občutno je predvsem zmanjšanje vključenosti v predelovalnih dejavnostih in tudi v gradbeništvu, v dejavnostih tržnih storitev pa se je delež zaposlenih, vključenih v omenjene ukrepe, z okoli četrte spomladi lani znižal na dobro desetino. Opozarjamo, da podatki za zadnje mesece niso dokončni zaradi zamikov pri izplačilih.

Tabela 4: Število prejemnikov po COVID ukrepih

	mar.20	apr.20	maj.20	jun.20	jul.20	avg.20	sep.20	okt.20	nov.20	dec.20	jan.21
Nadomestilo za zaposlene na čakanju na delo ¹	114.485	176.532	149.927	49.470	22.106	18.573	13.759	32.404	45.038		
Plačilo socialnih prispevkov za zaposlene na čakanju	119.064	181.977	150.105								
Delno subvencioniranje skrajšanega delovnega časa ¹				19.210	18.140	16.227	14.600	14.716	1.624		
Plačilo prispevkov za PIZ zaposlenim, ki so delali	495.561	458.104	486.738								
Temeljni dohodek in soc. prispevki s.p. in ostali upravičenci	50.618	53.319	47.377					37.381	37.593	37.065	
Nadomestilo karantena/višja sila ¹		21	471	256	97	355	678	967	495		
Solidarnostni dodatki različnim skupinam											
<i>Upokojenci</i>			302.224								299.895
<i>Poklicni upokojenci</i>			51								53
<i>Študentje</i>			52.180								54.249
<i>Prejemniki DSP in VD</i>			49.817								
<i>Druge ranljive skupine</i>			21.707								
<i>Prejemniki otroškega dodatka</i>			190.779								329.116
<i>Rejniki za otroke do 18. leta starosti</i>			805								
<i>Povečan znesek dodatka za velike družine</i>			29.150								31.587
<i>Višji dodatek za nego otroka</i>											23.949

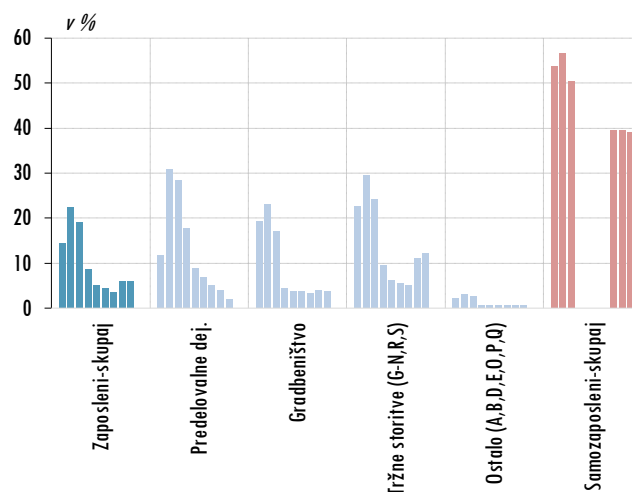
Vir: FURS, MDDSZ, MIZŠ, ZPIZ, ZRSZ. Opomba: ¹podatki glede na izplačila do 12.1.2021.

Slika 5: Vključeni v ukrepe za ohranjanje delovnih mest - po ukrepih

Vir: ZRSZ, FURS, SURS, preračuni FS. Opomba: delež izračunan na osnovi mesečnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu po registrskih virih. Podatki o zaposlenih na osnovi izplačil do 12.1.2021, ki se nanašajo na obdobje do konca novembra 2020, podatki o samozaposlenih do konca 2020.

Slika 6: Vključeni v ukrepe za ohranjanje delovnih mest - po tipu zaposlitve in dejavnostih

Vir: ZRSZ, FURS, SURS, preračuni FS. Opomba: delež izračunan na osnovi mesečnih podatkov o delovno aktivnem prebivalstvu po registrskih virih. Podatki od marca 2020. Podatki o zaposlenih na osnovi izplačil do 12.1.2021, ki se nanašajo na obdobje do konca novembra 2020, podatki o samozaposlenih do konca 2020.

- Podobno velja za prejemnike temeljnega dohodka, ki so se z okoli 50 tisoč na mesec spomladi lani zmanjšali na okoli 37 tisoč v zadnjih treh mesecih lanskega leta.
- Solidarnostni dodatek je ob obeh izplačilih prejelo okoli 300 tisoč upokojevcev, kar je okoli polovica vseh uživalcev pokojnin. Ob tem velja opozoriti, da se je že sicer povprečna starostna pokojnina, torej pokojnina brez navedenega dodatka, lani povišala za 4,6 %, kar je najvišja rast v zadnjem desetletju.